

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Naročnina znaša

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik koncesij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna koncesija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

POŠTO-BRANILNIŠKI RAČUN št. 841.652.

TELEFON št. 1157.

Izhaja vsaki dan
Izdel od nedelje in praznikov ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri jutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 mrvč (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, št. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
Čerke oglasov se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 24 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stot.; za oglasnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst K 20, vsaka nadaljina vrsta K 2. Mali oglasi po 3 st. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema inšeriatni oddelek uprave „Edinost“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

POLITIČNO DRUŠTVO „EDINOST“

sklicuje

za nedeljo 23. t. m. ob 10. uri predp.

v veliko dvorano „Narodnega doma“

javen shod

z nastopnim dnevnim redom:

- 1.) Volilna reforma in Koroška;
- 2.) sprememba volilnih okrajev in dvetretjinska večina.

ROJAKI! Kdor čuti z našimi brati na Koroškem, katerim se pripravljajo na nameravani volilni reformi politična smrt; in kdor želi, da ta od vseh željno pričakovana volilna reforma ne bo v nepopravljivo škodo za Slovanstvo v Avstriji, kdor je za zares splošno, enako in pravično volilno pravico; ne sme zamuditi tega shoda in naj stori svojo dolžnost, da pridruži svoj glas obnemu in energičnemu protestu proti nameravanim krivicam, oziroma pomanjkljivosti načrta volilne reforme.

ODBOR.

Italijansko-slovanska zveza in italomanija.

Ozirom na včerajšnji naš članek o „Slovansko-latinski ligi“ bo zanimal čitatelje članek, ki ga prinaša „Parlamentar“ pod gorenjim naslovom. Ta članek posmlejemo z izrecno pripombo, da se v vsem ne strinjamo z njim. Članek se glasi:

Že dolgo pripravljani napad od strani italomanov v hrvatskem pristaniškem mestu Reka in v dalmatinskem pristaniškem mestu Zader na Hrvate in njih slovanske goste, se v Italiji ne odobruje. Utrjena na znotraj in pomirjajoča se s papeško kurijo, skuša Italija, da bi pridobila Slovane za svojo balkansko politiko, posredovala med balkanskimi državami ter osvobodila Srbijo politično in gospodarsko. Oprta na Anglijo in Francijo zamore Italija v resnici tirati odločno vnanjo politiko. Iz zemljepisnih razlogov in političnih obzirov so vzročna obala Adrije, istrsko-dalmatinska skupina otokov, Primorje in južni Tirol, pripravi za ekspanzijo. Albanija pripada že v sfero interesov Italije. In Italija je trdno odločena, da prepreči pruskonemške načrte glede Trsta. S tem, da se odreka vsem zahtevam na Dalmacijo in hrvatsko Primorje, torej tudi na Reko in Zader, obsoja Italija slavofočno italomanijo v obeh hrvatskih pristaniških mestih. Pač pa bi hotela Italija pridobiti slovansko-hrvatsko Primorje: Gorico-Gradiško, Trst in Istro, ter bizata načrt hotela pridobiti tudi Slovence. Vsaj južni Tirol in Trst bi hotela dobiti, da niti ne govorimo o Albaniji. Ako bi Slovani stali pred izbero: ali pruski, ali italijanski Trst, bi gotovo dali prednost italijanskemu pred pruskim Trstom. Toda dotlej je še daleč in dolgo. Trst leži na slovenskih tleh notri med slovenskim prebivalstvom ter je le močan del njegovega prebivalstva slovenske narodnosti. Slovencev je vseh skupaj nad milijon glav, tako, da ne morejo ničesar podarjati, najmanj pa kaki italijanski velevalsti. Med Slovani ne bi tudi našli nikogar, ki bi svetoval Slovincem, naj bi žrtvovali sami sebe Italiji na korist. Nasprotno: vsi Slovani imajo interese na ohranitvi slovenskega elementa v Trstu in na zopetni pridobitvi tega mesta po domačih Slovincih. Vsaka nasilna sprememba državnopravnega stališča Trsta bi morala vse Slovence izzvati na boj za slovenski Trst in Slovani bi morali biti prej premagani, nego bi mogli Trst postati pruski ali italijanski. Le v tem edinem slučaju bi Slovani dopustili poprej italijanski, nego li pruski Trst. Noben Slovan ne bo zahteval od tržaških Slovencev samomora, še manj pa bi hotel izročiti Slovence Italiji, ali celo Prusiji. To je slovansko načelo.

Mnogi so natančno poučeni, da slovanska politika v Italiji — ki jej italomani na Reki, v Zadru in Trstu motijo kroge — računa z verjetnostmi in možnostmi, ki bi

mogle navstati ob nekem gotovem času. Tu gre za ohranitev naše monarhije, nje integritete in neodvisnosti. Načinom, ki vzbuja pozornost, citira pruski kralj nekaj dni sem neprestano „Friderika velikega“, „sličnost položaja“ in podobno. Angleški maršal lord Roberts sluti vojno za dedščino: sedanjí položaj za spominja na onega v letu 1740. in oborožen sosed se oglašja z zahtevami do dedščine. Anglija in Rusija pa bi morali nastopiti za integriteto naše monarhije in za ravnotežje med vlastni Evrope. Italija išče Slovane na jugu, da bi se z njimi v zvezi postavila nasproti vsenemški poplavi, pangermanskem Drangu Prusije na Vzток in na jug. Ob takih okoliščinah more naša monarhija odobravati italijansko-slovansko zvezo. V trenutku krize, ki so od nje izida odvisni življenjski interesi in zgodovinska vloga Slovanov v podonavski državi, bi bilo dobro, ako bi vedeli, da Italija ne pomaga pruskemu zavezniku. Slovankega zaupanja pa mora Italija zahtevati le tedaj, ako se odreče vsakemu teritorialnemu dobičku v Primorju, v številski Trst, ter se zadovolji z Albanijo. Dalje morajo italomanske surovosti v Trstu, v Zadru in na Reki proti Hrvatom ponehati. Te surovosti ogorčajo Slovane. Morda so krvavi izgredi proti Hrvatom na Reki in v Zadru podkurjeni od temnih ekzistenc v namen, da se prepreči zblizanje med Italijani in Hrvati.

V Trstu odrekajo italomani Slovincem vse pravice in zahtevajo od njih, naj priznajo italijanski značaj tega trgovinskega emporija. Tako se ne more povspeševati vnanje politike Italije. Na italomanskih ekscesih proti Hrvatom in Slovincem se morajo razbiti vsi poskusi Italije, da bi si med Slovani pridobila zaveznikov. Italija in Slovani ne morejo skupno delovati pod vplivom krvavega dela italomanije.

Italomani, v resnici slovanski renegatje, diskreditujejo slavofilsko vnanjo politiko Italije, zabranjujejo Slovanom bližati se Italijanom in skleniti z njimi prirčno sporazumljenje z ozirom na bodoče dogodke. Ako hoče, najde Italija sredstva in poti, da italomani zaustavi krvavo roko delstvo; in ako se to zgodi, potem bi mogla vnanja politika Italije računati s Slovani na jugu. Italija zahteva mnogo, Slovani malo, vendar bi se mogli zblizati, ako se pošteno zavzemajo za sveto stvar. Italomanski napadi in pretepi se pa ne smejo ponavljati....

Na jugoslovanskem Piemontu.

Popotni utrinki iz Srbije.

Piše Franjo Krašovec.

II.

Praga-Dunaj. — Slovanski otoki na Nežiderskem. — Vožnja po Ogrskem. — V madjarski prestolnici. — Nočna vožnja preko Kis Körös, Sobotice. — Po podonavskih planjavah. — Novi Sad. V Sremu. Sremski Karlovci. Indija. Skrbnost avstrijske policije. — Na zemunski obmejni postaji.

Po praških ulicah je curljal fin dež in nebo je bilo zaspano. Po deveti uri dopoldne je vlak oddrdal s praškega kolodvora. Po poludne ob dveh smo bili na Nižjeavstrijskem na postaji Cmun (Gmünd.) Je to važno križišče železnic in velike železniške delavnice so tu. Tako prihaja, da ima Cmun skoro več čeških prebivalcev nego nemških, dasi je mestno zastopstvo nemško. Celo svoj „Narodni dom“ in „Besedo“ imajo Čehi tukaj. Seveda do pravega zastopstva, ki bi jim šlo po številu, se tako kmalu ne povspno, ker večinoma so vendar-le delavci. Vlak stoji tu nad uro in ta čas uporabimo za obisk gostilne g. Poláčka. G. Poláček ima svojo gostilno blizu kolodvora in znan je skoro po vsem kraljevstvu češka. Je to originalen tip Čeha in še originalnejši tip gostilničarja nekdanjih lepih časov. Kako naj Vam ga predstavim? Ste videli kedaj Gambrinovo sliko? Naše pivovarne ga slikajo na svoje reklamne liste: širok, zaseden, bradat mož sedi na sodu in v roki drži vrček piva. Tak

je pan Poláček; debel kakor sod, flegmatik in neizcrpljiv v svojih duhovito prislojenih šalah. Prepričajte se in kadar se popeljete v zlato Prago, in kadar boste na cmuntskem kolodvoru dolgočasje zevali, skočite tja k panu Poláčku in hvaležni mu boste za urico neskalsjenega veselja. To se pravi neskalsjeno veselje, ako ne boste pili vina; g. Poláček ga sicer imenuje „Niederösterreich-Heuriger“ ali je kislica, hujša od našega primorskega „cividina“, ki nam je ne osladi najsimpatičnejša postava pana Poláčka. Pivo pa ima pan Poláček znamenito. Najlepsi dokaz za to nam je on sam!

Veselo je minola urica; ena kapljica večnosti, in že drdramo dalje proti prestolnomu Dunaju. Smo sicer na Nižjeavstrijskem, na nemškem ozemlju, ali jaz sem prav malo opazal to. V našem vozu se vseskozi „mluví po česku“ kakor da je človek kje na Časlavskem ali Poděbradskem. Večinoma mlajši ljudje; služkinje, obrtniki itd., gredo na Dunaj pomnoževati češko kolonijo. Kaj bi bil pač prestolni Dunaj brez Čehov? Isto kar prestolnica „Magyarország-a“ brez Židov. Različica pa je samo ista, kakor med aktivnimi in pasivnimi oblikami glagoljev: madjarsko prestolnico Židje izsesavajo, v avstrijski pa so Čehi izsesavani!

Ob večernem hladu nas pozdravljajo vinorodni kraji nižjeavstrijski: Sigmundberg, Eggenberg in kakor se imenujejo vsi ti blagoslovljeni hribi. Pri Tullnu smo prevozili Dunav in ob devetih zvečer izstopili na dunajskem Fran Josipovem kolodvoru. Na Dunaju je bilo tedaj pusto: aristokratje, glasoviti umetniki, bogati trgovci, nežni damski svet: vse je bilo v kopališčih in letoviščih. V Hallu, Reichenhallu, Islu, kjer komu bolj prija zrak in čudotvorna mineralna voda. Samo deputati avstrijskih narodov so se v grški palači ob Ringu potili za blagor svoje domovine.

Na državnem kolodvoru se vstopa na peštanski vlak. Sicer sem nameraval poleteti s parnikom po zeleni Donavi preko Budimpešte tja doli do stolnega Belega Grada, ali deževalo je neusmiljeno in bril je hladen veter; te neprijetne vremenske pojave so me odvrgle od zanimive vožnje po Dunavu. Železnica se bliža Litavi, proga je ravna in po njej dirja hlapon s polno paro. Evo: prekoračili smo Litavo, malo nedolžno rečico! In vendar je na šahu zgodovinskih iger prezanimiva kocka! V kraljestvu Arpadovcev smo! Kolodvor v Brucku je že na madjarski strani; to nam spričujejo tudi kolodvorski napis, ki nam govore, da smo na progi Királyi Magyar Allamväsutak! Ker smo v drugi državi, dobivamo tudi druge konduktarje! Z vlaka pregledavamo velike poljane vojaških vežbališč! Kdo ve, zakaj so avstrijski vojaški modrijani ravno to točko odločili za svoja vežbališča? Morda hočejo poznati obmejni terén, kedar bodo Madjari na avstro-ogrskem šahu potegnili svoj „mat“?... (Pride še.)

Avstrijska poslanska zbornica.

(Brzobjavno poročilo).

DUNAJ 18. Poslanska zbornica je danes pričela zopet svoje delovanje. Finančni minister je predložil zakonski načrt glede prodaje erarične zaloge za postelje v Puli. Med došlimi ulogami je nujni predlog posl. Hruba in tovarišev glede dogodkov v Opavi ter interpelacija posl. Breiterja in tovarišev glede stališča avstro-ogrske vlade z ozirom na postopanje ruske vlade proti židovskim državljanom. Posl. Hruba je potem utemeljil svoj nujni predlog.

DUNAJ 18. Minister za notranje stvari, baron Bienenrth, je obžaloval, da je mirnemu vzporednemu življenju, ki je prej vladalo v Opavi, sledilo v zadnjem času več spopadov in prask narodne naravi. Minister je zbornici priobčil uradne poizvedbe. Na to je bila nujnost predloga odklonjena. Potem je zbornica razpravljala o nujnem predlogu posl. Hofer-ja in tovarišev radi nedovoljenega dopusta nekemu bolnemu vojaku četrtega peš-

polka. Po utemeljevanju nujnosti je zbornica sklenila: Vlado se pozivlja, da naj polkovnika omenjenega polka, ki se je nasproti poslancu Hoferju nekorektno vedel, napoti, da prosi predsednika zbornice za odpustčenje, ker je bila po nepristojnem postopanju nasproti poslancu Hoferju razžaljena tudi zbornica, ter da kaznovati polkovnega zdravnika, ki ni obolelega vojaka pravilno zdravil, v kolikor je v tem oziru zagrešil. Na to je zbornica razpravljala o poročilu zdravstvenega odseka o lekarništvu.

Početkom popoldanske seje so poslanci Pitacco in tovariši interpelirali o dogodkih v Dalmaciji povodom povrnitve hrvatskih udeležencev na vsesokolskem zletu v Zagrebu. Interpelantje so ministerskega predsednika in ministra za notranje stvari vprašali, ako so jima znana izvršena nasilstva in ako hočeta odrediti potrebno, da se enaki dogodki več ne ponove. Prihodnja seja se bo vršila dne 25. t. m.

DUNAJ 18. Dalmatinski poslanec Vuković je odložil svoj mandat v odseku za volilno reformo; na njegovo mesto bo izvoljen posl. dr. Tavčar.

Staročeska stranka o volilni reformi in o vprašanju zavezništva med Čehi in Madjari.

Pred par dnevi smo zabeležili izjavo glavnega glasila mladočeske stranke, da o sporazumljenju in zavezništvu med Čehi in Madjari ne more biti govora, dokler bodo Madjari tako brutalno zatirali slovansko kri, kakor delajo to sebosno nad siromašnimi Slovaki. Sedaj pa se je izjavilo o stvari tudi vodstvo staročeske stranke in sicer v istem smislu, a še odločneje.

Dne 17. t. m. se je sestel v Pragi eksekutivni odbor staročeske stranke, ki se je posvetoval v glavnem o dveh vprašanjih: o volilni reformi in o vprašanju pobratenja z Madjari.

Eksekutivni odbor staročeske stranke je vprašanje sporazumljenja z Madjari čisto na kratko absolviral. Pravi, da stvari ne pripisuje nikake važnosti in da se torej odteza vsaki aktuvelni diskusiji. Svojo sodbo opravičuje eksekutivni odbor rekši, da so stvar posamične osebe lancirale v javnost brez vsacih potrebnih predpriprav.

Kar se nas tiče, smemo le z zadovoljstvom pozdravljati, da glede na to vprašanje vlada soglasje med obema velikima českima strankama.

Volilno reformo odklanja rečeni eksekutivni odbor iz razlogov: ker načrt reforme popolnoma izključuje volitev državnih poslancev iz deželnih zborov in ker ne zagotavlja srednjim stanovom pravično zastopstvo, ki jim gre ozirom na njihovo narodno, gospodarsko in kulturno važnost. Posebno krivico ki se godi češkemu narodu vidi eksekutivni odbor v tem, da na enega poslanca druge narodnosti v deželi odpada 10000 volilcev manje, nego na enega češkega poslanca in da je češki narod, kar se tiče števila poslancev, vzlic svoji zgodovinski, kulturni in gospodarski važnosti na predzadnjem mestu med narodi v državi.

Dogodki na Ruskem.

K smrti Trepova.

Iz Petrograda poročajo: Med smrtjo generala Trepova in odhodom carske rodbine obstoja neka zveza. Trepov je baje umrl štiri dni prej, nego je vest o njegovi smrti prišla v javnost. Dokazalo se je, da med služabniki carjevimi obstoji tajna zveza, ki je v stikih z revolucionarnimi krogi. To odkritje je baje silno razburilo carja, ki je ostro prijel poveljnika palače, ker ni zapazil revolucionarnega gibanja. Iz obupa nad carjevo jezo da si je potem Trepov sam vzel življenje (?? Ured.)

Splošni štrajk za 1. oktobra.

Iz Petrograda javljajo, da je centralni revolucionarni odbor poštnih in brzobjavnih uradnikov razposlal tajno okrožnico členom organizacije, v kateri jih obvešuje, da iz-

bruhne dne 1. oktobra splošni štrajk; zato naj bodo pripravljeni za vsaki slučaj.

General ustreljen v železnici.

Iz Varšave poročajo, da je bil v železniškem vozu vstreljen general Toroševski, člen vojnega sodišča. Morilec je zbežal.

Aretovani Nemci.

Iz Petrograda javljajo: Na ukaz generalnega guvernerja barona Kaulbarsa so bili aretovani najuglednejši člani nemške kolonije ter odvedeni v zapor. Zahteva nemškega konzula, naj se aretovanci izpustijo na svobodo, je bila odbita. Tukaj pričakujejo, da se nemško poslanstvo zavzame v prid aretovanim Nemcem.

Drobne politične vesti.

Velik socijalistični shod v Zagrebu. V ponedeljek zvečer je bil na Illickem trgu v Zagrebu velik socijalistični shod, na katerem je bilo 10.000 oseb. Shod je vsprejel resolucijo za ustavne svobode.

Ustava v Perziji. Kakor javljajo iz Teherana, je bil na ukaz šahov objavljen dekret, datiran od 10. septembra, s katerim se ustanovlja narodno zastopstvo. Isto bo sestavljeno iz 156 poslancev, od teh jih 60 izvoli mesto Teheran, 96 pa pokrajine. Volitve se bodo vršile vsake dve leti. Poslancem je zagotovljena osebna nedotakljivost. Poslanci mesta Teherana izvolijo vsako leto predsednika in dva podpredsednika. Volitve se že vršijo.

Nemška banka v Perziji. „Reuterjev biro“ poroča iz Teherana, da je perzijska vlada dovolila, da se v Teheranu ustanovi nemška banka. (Zopet nekaj za one, ki nočejo umeti sile nemške ekspanzivnosti).

Domače vesti.

† Jan Lego. Umrli je v ponedeljek v Pragi znani prijatelj slovenskega naroda Jan Lego. Jan Lego se je rodil 14. septembra 1833. v Lhoti pri Plzni na Češkem. Gimnazijske nauke je dovršil v Plzni, a leta 1857 je prišel kakor 24 letni mladenič v Kamnik za kancelista pri okrajnem sodišču. Tu se je Lego prvič seznanil s slovenskim ljudstvom. Leta 1857 je bil premeščen v Ljubljano, kjer je pomagal Dr. Bleiweisu tudi pri urejevanju „Novic“. Leta 1860 je prišel Lego v Trst k namestništvu. Tu je osnoval prvi pevski zbor, iz katerega se je pozneje razvila „Čitalnica“. Občeval je tukaj tudi s pokojnim Cegnarjem ter se začel intenzivno zanimati za slovensko slovstvo. Iz Trsta je bil premeščen na Dunaj. Leta 1874 pa se je stalno preselil v Prago, kjer je bil nastavljen kakor skriptor na muzeju kraljestva Češkega. Lego tudi v Pragi ni pozabil Slovencev, nasprotno, tukaj se je še-le pričelo glavno njegovo delovanje. Ustanovil je „Česko-slovinsky spolek“, čegar glavni smoter je delovanje za česko-slovensko vzajemnost. Lego je bil predsednik tega društva do smrti. Večnaja mu pamjat!

Za uporabo vseučiliških knjižnic bo moral v prihodnje plačati vsak avstrijski visokošolec 1 K, inozemci pa 2 K za semester.

In zopej — strta nada! Kazalec časa je zopet zdrknil čez šolske počitnice. In ti soči trraških Slovencev so začutili v dno duše, da so zopet grdo prevarjeni, ker so vsaj nekaj še zaupali na avstr. vlado! O, da bi pač ne bili nikdar upali, da bo vlada vsaj malo upoštevala njihovo veličastno manifestacijo in njihove 25-letne prošnje za — slovenske ljudske šole v Trstu! Mari so neki upali, da vlado razsvetli sveti Duh, da bo spoznala končno, da so Ciril-Metodijeve ljudske šole — vzdrževane od žuljev slovenskega ljudstva — prava zgodovinska sramota zanje, ter da uvidi ta vlada, da je v Trstu kdo ve še koliko stotin slovenskih otrok, ki obiskujejo nemške in laške šole (potujčevalnice) ali pa — sploh nobenih!

Avstrijska vlada predobro ve, da so ljudske šole za slovensko ljudstvo v Trstu prvi pogoj življenja! Ali avstrijski vladni zistem ne privoščja Slovincem — življenja! To, kar imajo Slovenci v Trstu, to so si priborili sami in mnogo tega jim je še podrla brezmejna krivica avstrijskih vlad...

Zato se ni malo ne čudim, če naše ljudstvo ne vidi več rado črnorumenih zastav in 2 njimi spojenih slavnosti, če krčevito stiska pesti in preklinja zistem, ki je brez uma in srca, brez oči in ušes...! Nezaupanje da vlade narašča, da rabim tujo besedo: — rapidno. In je popolnoma opravičeno. Ali avstr. vlada naj pomisli, da to postopanje zanje utegne postati za državo usodopolno prej ali slej! Ali zagotovljena naj bo, da nje slana ne uduši slovanskega ljudstva in da se bo to ljudstvo z zobmi in nohti borilo,

da ta zemlja ne postane slovansko grobišče, preko katerega bi drznili neovirano — Drang nach Osten.

Padla je zadnja nada in mi vladi — ne zaupamo več!!

In taka vlada hoče še mešati s kuharico po Balkanu med balkanskimi narodi! Ali ona ne ve, da je treba kuharju — uma in rok, oči in ušes...! Kirilov.

Za Istro in Zadar! Prejeli smo: V kavarni Balkan in v „Slovanski čitalnici“ je izložil g. Jedlowski dve poli, na katerih nabira naročnike za koledarja „Svačić“ in „Veliki Ciril-Metodski koledar“.

Tu ni mesto, da vspodbudimo naše Hrvate, da vsi do enega naroče ta dva koledarja, ker je to njihova narodna dolžnost, ki se je oni dobro zavedajo v reh dneih obupne borbe za osvojenje Zadra in Istre. Mi prihajamo z vročo prošnjo pred naš slovenski narod v tem mestu, da se tudi ob tej priliki pokažejo vredne brate bratu, ki je v nevolji. Kupiti enega od omenjenih koledarjev ni žrtev, ker se za mal denar dobiva dobro književno delo. Ali, ker tudi ta kupčija prispeva k osvobojenju naših bratov, ne mudimo ni trenotka, da storimo to dobro, bratsko delo. Nadejamo se, da nam eksekutor Jedlowski čim prej pokaže oni dve poli, izpolnjeni s hrvatskimi in slovenskimi naročniki na koledarje: „Svačić“ in „Veliki Ciril-Metodski koledar“.

Javen shod v Koprivi. Dne 9. t. m. vršil se je pri nas javen shod kmetijske stranke. Predsednik g. Turk je podelil besedo sklicatelju shoda g. Alojziju Večerina ekenomu in posestniku v Tomaju, ki je v svojem vsestransko odobravnem govoru vspodbujal ljudstvo k napredku napredku na političnim in na gospodarskem polju. Posebno pa je apeliral na vse one osebe, ki razpolagajo z večjo inteligenco, naj delujejo na korist svojih in drugih ljudi, da se enkrat tudi toliko zaničevani in prezirani kmečki stan vzdrži iz svojega spanja, da bo videl, kaj se okoli njega godi in da se bo zavedal svoje moči samo da bi jo znal le rabiti.

Osobito z novo volilno reformo se lahko pomnoži moč in vpliv kmetijskega stanu. Dolej se kmečko ljudstvo ni zavedalo svoje moči in zato ni čudo, da ni prav nič napredovalo na političnem polju. Če hoče torej napredovati v vseh stvareh, še mora začeti zanimati za javne stvari. V ta namen je govornik toplo priporočal ljudstvu, naj se pridno oprime čitanja časopisov. Brez tega pozablja se tisto malo znanja kar si ga je pridobilo v šoli.

Po mestih se nižjim slojem nudi prilika poslušati predavanje govornikov na shodih, dočim se kmečkemu prebivalstvu nikdar ni nudila prilika, da bi poslušalo predavanja. Zaradi tega je tudi zaostalo to ljudstvo. Izlasti v političnem pogledu so bili naši očetje povsem nevedni, a sedanjí rod ni mnogo napredoval.

Povsodi, kjer-koli so se vršili taki shodi — v Tomaju, Avberju, Kazljah, Štjaku in Koprivi — je ljudstvo ukažljivo poslušalo, ter je bilo hvaležno sklicatelju in je prosilo, da bi se enaki shodi ponavljali.

Po dovršenem govoru g. sklicatelja je podelil predsednik besedo g. juristu Jurci iz Koprive, ki je v svojem govoru pojasnjeval volilno reformo. Razlagal je, da je že dolgo temu, odkar se je porodila ta ideja tudi v naši državi. Ali, kar počasi dozoruje, to je trajno.

Baron Calice, avstro-ogrski poslanik v Carigradu, pride s svojo rodbino početkom oktobra v St. Peter pri Gorici, kjer je za več let najel veliko vilo barona Locatelli-ja.

Vedno z nožem v rokah! Iz Kronberga pri Gorici nam pišejo:

Povsodi, kjer delajo regnicoli, se dogaja izrednega in — neljubega. Tako tudi pri nas. Tu se dela vodovod iz kronberških studenec za mesto. Tvrdka G. Rumpel je najela skoraj izključno same regnicole iz Kalabrije in dežele Aquila. Kakor vsako leto, smo praznovali tu dne 8. septembra cerkven praznik. Ob tej priliki prihaja v Kronberg naval ljudi od vseh strani, posebno pa iz Gorice, da se navživa svežega kromberškega zraka in kromberške — dobre kapljice. In tudi ob tej priliki se je dogodilo, kakor se dogaja navadno povsodi, koder se valja vročerkovna regnicolska — kultura. Nekaj delavcev slovenske narodnosti iz Solkana in Gorice se je — na povratku domov — ustavilo v gostilni na „Lesinah“, da popijejo še čašico vina. Na svojo nesrečo so storili to. Tam je bilo namreč mnogo regnicolov. In ne da bi se bili na-

šinci še prav zavedli, kako in kaj, so jih začeli junaki iz Kalabrije obdelovati s koli in noži. Eden regnicolov je rabil celo motiko, kakor da je človek kaka trda opeka. Dvojico težko ranjenih Slovencev so prepeljali v bolnišnico. nekaj regnicolov pa — v zapore, da se jim ohladi vroča kri.

Že večkrat bi se bilo dogodilo kaj sličnega, da niso naši mladeniči in možje-domačini tako hladnokrvni in mirne naravi. Povoda je bilo večkrat dovolj od strani Italijanov. Naj navedemo samo en slučaj: Neki „capo“, doma iz Milana, je večkrat v imenovani krčmi psoval naše ljudi z „nazione selvatica“ itd. itd. Ali bi ne zaslužil poštene lekcije takov-le privandranec, ki na naši zemlji je naš kruh?

Ko bo sodna razprava o teh dogodkih, Vam sporočim (Prosimo. Ured.)

Dvorec nadvojvode Josipa na Reki. Neki budimpeštanski list je priobčil vest, da se reški guverner grof Na ko pogaja radi nakupa dvorca nadvojvode Josipa. Dvorec, ki obsega 74.000 štirj. metrov, cenijo na 1.400.000 kron.

Nesreča na južni železnici. Predvečernjim okoli 1 ure 50 minut po noči je zagrabil osebni vlak št. 30 na progi med Brezovico in Preserjem, na doslej nepoznan način, orožniškega postajevodjo iz Viča pri Ljubljani — Frana Kodriča. Kodrič je čuval progo o pohodu dvornega vlaka; težko ranjenega so odpeljali s prvim in sicer tovornim vlakom v Ljubljano. potem, ko so ga obvezali za silo.

Cene železa se povišajo v kratkem. Tako so sklenili lastniki železne veleindustrije.

Tobačna trafika v ulici Stadion št. 35 je oddati konkurenčnim potom.

Neznani tatovi so v noči od 15. na 16. t. m., to je v nedeljo po noči vdrlí v restavracijo Hacker, ki je na trgu sv. Ivana, in so tam iz raznih predalov ukradli 80 kron denarja na škodo natakarkja Otilija Debortoli, in 50 kron na škodo natakarkja Frana Merli. Druzega se pa niso dotaknili.

Nesreča na delu. 35 letni mizar Dominik Sabatti, je delal v papirnici S. Modiano. Včeraj predpoludne je imel opraviti pri parni žagi. Tu ga je pa pograbil usnjati tranzmisijski jermen ter ga potegnil proti kolesu. Nesrečnež je bil hudo zmečkan preko želodca in je bil najbrž tudi ranjen v notranjem. Prenesli so ga nemudoma v mestno bolnišnico.

To so možje!! Kavarniški natakark Cezar Lucchi, doma iz Bologne v Italiji, je včeraj predpoludne našel v ulici del Farneto svojo boljšo polovico Eulalio, ki se je pogovarjala z neko — tretjino, namreč s čevljarjem Pavlom C., ki je doma iz Martina Franca (tudi v Italiji). Lucchi je pristopil k tej dvojici ter je začel neusmiljeno udrihati po svoji boljši polovici. Neki redar, ki je to videl, je pa Lucchija aretoval ter ga odvedel na policijo, kjer je Lucchi povedal, da je ženo nabil radi ljubosumnosti. Bil je vzet na zapisnik in potem izpuščen.

Ker je svoji ženi nevarno grozil, je bil aretovan 37 letni čevljar Dragotin Milič, stanujoči v ulici della Scorzera št. 13.

Iz enakega vzroka je bil aretovan 34 letni dlnar Dragotin Sinkovič, stanujoči v ulici di Crosada št. 12.

Krvav pretep. Sinoči ob 8. uri zvečer sta se iz ničevih razlogov v ulici sv. Lazarja sprla 17 letni pomorščak Karol Vidjak, stanujoči v ulici della Pietà št. 4, in 21 letni postrešček Dominik Toscano, stanujoči v Škorklji št. 277. Ta poslednji je Vidjaka vdrl s pestjo po ustih, da se mu je vili kri; Vidjak je pa na to potegnil iz žepa nož in z istim Toscana zabol v levo roko nad komolecem. Redarji so aretovali oba. Ranjenega je dal zdravnik se zdravniške postaje spreniti v bolnišnico, a Vidjaka so djali pod ključ.

Koledar in vreme. Danes: Januvarij, škof; Vitodrag; Smiljka. — Jutri: Evstahij, mučenec; Radobul; Prija. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 18,5° Celsius. — Vreme včeraj: oblačno, vetrovo.

Društvene vesti in zabave.

Gg. odborniki društva „Narodni dom“ so naprošeni, da pridejo v sejo, ki bo v petek dne 21. t. m. ob 9. uri zvečer v društveni sobi. Predsedništvo.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Bralno in pevsko društvo Štanjel“ v Štanjelu (pol. okraj Sežana).

„Narodna čitalnica“ v Rojanu priredi v nedeljo dne 24. septembra t. l. dramski predstavo „Sin“, rodbinsko dramo v 4 dejanjih, v dvorani gospoda Dragotina

Starca na Proseku. Začetek ob 7. uri popoldne. Vstopnina 50 st. Po predstavi bo ples do 11. ure zvečer. Gospodje plačajo 1 krono gospe in gospice po 50 st.

Posojilno in konsumno društvo v Dekanih priredi v nedeljo dne 30. septembra t. l. koncertno veselico s poučnim govorom, petjem, deklamacijo, z godbo, srečkanjem in plesom.

Del čistega dobička je namenjen v nakup šolskih potrebščin ubožnim učencem. Veselica se bo vršila v društvenih prostorih ob vsakem vremenu. Bratska pevsko društva so uljudno vabljeni na blagohotno sodelovanje. Natančnejši vzpored se objavi pravočasno.

Zasedanje porotnega sodišča.

Radi zločina rop.

Včeraj se je vršila kazenska razprava proti 20 letnemu Alfredu Lukovecu, doma iz Rodika, in sicer radi zločina rop.

Predsedoval je razpravi sodni svetnik Pederzoli, a votanta sta bila sodni svetnik dr. Andrich in sodni tajnik Parisini. Državno pravdnštvo je zastopal namestnik državnega pravdnika Clarici, a branil je toženca odv. dr. Giachin.

Lukovec je bil tožen, da je v noči od 15. na 16. maja t. l., skupaj z dvema drugima nepoznanima človekoma, v ulici della Stazione napal pomorskega kurjača Luketa. Lukovec in njegova dva tovariša so namreč vstavili kurjača, in dočim sta ga dva držala za rame in ga tiščala k zidu, mu je tretji preiskal žepa in mu iz enega istih vzel 25 kron denarja. Luketa je pozneje prijavil dogodek policiji, a policija je na podlagi izvedeb, ki jih je nabrala o tej stvari, aretovala Alfreda Lukovca. Ko so potem na policiji pokazali Lukovca okradenemu kurjaču, je ta poslednji v Lukovcu spoznal enega onih treh, ki so ga bili napadli in ga okradli.

Na včerajšnji razpravi je Lukovec trdil, da je nedolžen. Odgovarjal pa je tako zmedeno, da se ga ni moglo skoraj niti razumeti. Njegovo odgovarjanje je bilo jako nedosledno. Sploh je napravljaj vtis, da ni pri popolnoma čisti pameti. Vsled tega je bil tudi sprejet braniteljev predlog, da se razprava odloži ter da se na drugi razpravi zasliši mnenje zdravniških izvedencev psihiatrov o tožančevem dušnem stanju in o njegovi odgovornosti. Na predlog braniteljev je vil zaslišan tudi toženčev oči Daniel Zierenstein, ki je povedal o raznih toženčevih bolehnostih, o njegovem čudnem vedenju in pa o dejstvu, da je toženčev oče, ki je bil upokojeni finančni nadstražnik, umrl v norišnici kakor alkoholist. Braniteljev predlog za odložitev razprave je pa podkrepilo tudi dejstvo, da ni mogel priti na razpravo okradeni Luketa, ker je na potovanju z nekim Lloydovim parnikom in se vrne v Trst danes ali jutri.

Sodišče je torej vsprejelo braniteljev predlog glede odložitve in glede zaslišanja mnenja zdravniških izvedencev. Upati je pa, da se bo razprava vršila še v tem zasedanju.

Darovi.

Družbi sv. Cirila in Metodija v Ljubljani so od 1. do 31. julija 1906. poslali prispevke in darila p. n. gg. in društva: Upravištvo „Slovenec“ 388 K 47 st.; upravištvo „Slovenski Narod“ 58 K 13 st.; upravištvo „Soča“ 2 K. Podružnice: V Velikovem 124 K; šentjakobsko trnovska moška v Ljubljani 92 K; moška v Trbovljah 132 K 27 st.; v Kobaridu 30 K; ženska v Novemestu 235 K; v Ljutomeru ob blagoslovljenju križa pri Vršči v Stročji vasi nabranih 6 K; ženska v Trnovem K 105,40; za Jeseniško ob. 100 K, ženska v Prvačini pri Gorici 25 K, ilirsko-bistriško-trnovska moška 76 K. Občine: St. Peter na Krasu 30 kron, Sketice ob jezeru 10 K, Logaves 20 K, St. Rupert pri St. Juriju 5 K, Lokev na Krasu 20 K. Posojilnice: v Semiču 40 K, v Nabrežini 10 K. Društva: Trgovska obrtna zdruza v Gorici 100 K, akad. dr. „Tabor“ v Gradcu čisti dobiček veselice 32 K. Trnovski mohorjani v Ljubljani 10 K. Volilo pok. c. kr. real. prof. Jakoba Gomilšaka pri Novem sv. Antonu v Trstu 200 K. (Zvršetek pride.)

Razne vesti.

* **Rimski denar.** V Satnici blizo Djakovca sta dva kmeta orala na njivi. Na enkrat je plug zadel na lonec, ki se je razbil na drobne kosce, iz njega se je pa streslo polno bakrenega in srebrnega rimskega denarja iz dobe cesarjev: Galiena, Galerijana,

Trajana in Salerijana. Ta denar je bil najbrž del vojne blagajne kakšnega vojaškega oddelka in zakopan tamkaj okoli leta 312 po Kristu.

*** Tunnel pod reko Hudson.** Načrt, da se New-Jersey naravnost spoji z New-Yorkom pod reko Hudson, je popolnoma vspel. Poskusna vožnja se je vršila teh dni v prisotnosti najvišjih uradnikov društva Pensilvanija in je izpala na vseobče zadovoljstvo. Delo je pričelo leta 1904. En tunnel je že dovršen, drugi bo dovršen v par tednih. Oba podvodna tunela sta ogromne cevi iz jekla, katerih premer znaša 25 čevljev, skupna daljava pa 17.000 čevljev. Izhod obeh tunelov se nahaja v sredini New-Yorka, kjer bo zgrajen velik kolodvor.

*** Bivši minister Kristoffy v sanatoriju.** Bivši ogrski minister notranjih stvari v kabinetu Fejervary, Josip Kristoffy, se je podal v neki sanatorij blizu Draždan, ker je bolan na živcih.

*** Eksplozija smodnika v Besanconu.** O eksploziji v Fortu Monfaudon poročajo iz Pariza, da je bilo ubitih 9 oseb, 15 pa ranjenih. Med ubitimi je tudi kmet Farny, ki je bil v bližini forta na lovu. Velik kamen mu je razbil vso glavo. Govori se, da je zletelo v zrak 80.000 kg smodnika. Od kazemata, katerih zidovi so bili debeli en meter in obdani z zemljo 10 metrov na debelo, ni več nikakega sledu. Škode je okoli 2 in pol mil. frankov.

*** Turško pravo na bolgarskem vseučilišču.** Na pravni fakulteti bolgarskega vseučilišča v Sofiji uvedejo predavanje o turškem pravu. Turško pravo ima namreč veliko vrednost za izvor bolgarskega materialnega prava. Ob enem namerava bolgarska vlada ustanoviti tudi stolico za turški jezik in turško literaturo.

*** Statistika socialistov.** New-yorški list "Review of Reviews" podaja o številu socialistov nastopne podatke: V Evropi in Ameriki je skupno 7.001.384 socialistov, od teh jih odpada na Nemčijo 3.008.000, na Francosko 1.200.000, Avstro-Ogrsko 780.000, Belgijo 500.000, Združene države 442.400, Avstralijo 421.270 itd. Socialistiških listov izhaja 638, od teh 77 dnevnikov. "Vorwärts", glasilo nemške socialne demokracije, je lansko leto izhajal v 112.000 izvodih, a imel je čistega dohodka 140.615 mark.

*** Knjižnico za slepce,** ki šteje nad 8000 zvezkov, imajo v Londonu. Vsebinska teh knjig je raznovrstna ter dobi vsak svojemu ukusu primerno berilo: pripovedke, pesmi, zgodovinske, prirodoslovne in druge znanstvene spise in muzikalije. Na razpolaganje so tudi razni časopisi za slepce.

Cementiranje trupel. Zdi se, da dobe krematoriji povsem resno konkurenco. Zdi se, da nadvlada pogrebno reformo sežiganjem se modernejše pogrebna reforma. Dr. Schatt priporoča namreč v listu "Cement and Beton", da se stavi truplo v cementno betonirano krsto in da se isto zalije z goščo cementa. Po nekoliko dneh bo ta krsta formalni steber od cementa. Truplo se infiltriranjem apna in kremenine kisline formalno okameni in ako se bo kateri potomec zelo interesiral za svojega prednika, bo lahko ta steber kar razbil in našel svojega okamnjenega deda povsem ohranjenega.

*** V katerih jezikih se največ pošilja s pošto?** Neki statistik je izračunal, da prehodi na dan s pošto vsega sveta 500 milijonov pisem. Od teh jih je v angleškem jeziku naslovljeno 150 milijonov, v ruskem 90 mil., nemškem 75, francoskem 55, italijanskem 40, španskem 45, portugalskem 35 mil., ostalo odpade na druge jezike. Kakor se vidi iz teh podatkov, pripada bodočnost angleškemu in ruskemu jeziku.

Kabelske žice (podmorskega brzojava) leži v morju 225.000 milj, ki je vredna 225 milijonov dolarjev.

*** Parnih strojev** je leta 1905. izvozila Angležka za 1200 milijonov mark, največ v Indijo in Južno Ameriko.

*** Zadnje ljudsko štetje v Bengalju** (Indija) je pokazalo zanimivo dejstvo, da je tamkaj 4000 še prav malih, vendar že omoženih deklic, med temi 600, ki niso stare še leto, a so vendar že — vdove.

*** Največ državnega dolga** na svetu ima Francija, nad 31 milijard. Za njo prihaja Angležka z 20, Rusija z 20, potem Nemčija z 19 in Avstro-Ogrska s 14 milijardami.

Brzobjavne vesti.

Konferenca avstrijske in ogrske strokovne komisije.

DUNAJ 18. Danes sta se v predsedstvu ministerskega sveta pod predsedništvom sekcijskega načelnika Stibrala sestali strokovni komisiji obeh vlad, da se posvetujeta o stvarih gospodarske nagodbe. Posvetovanja, ki so se danes vršila o formalnih vprašanjih, so trajala od 3. do 6. ure ter se bodo jutri nadaljevala.

BUDIMPEŠTA 18. "Ogrski biro" poroča z Dunaja: Državni tajnik v ogrskem finančnem ministerstvu dr. Popovics je imel danes daljši razgovor z avstrijskim finančnim ministrom Korytowskim.

K železniški nesreči pri Porečah.

DUNAJ 18. Ravnateljstvo južne železnice je izdalo o nesreči pri Porečah komuniké, v katerem pravi, da nista prometna železniška uradnika, ki sta doslej bila vedno vestna v svoji službi, zakrivila nesreče, marveč da je bila temu kriva nevihta, vsled česar ni bilo možno brzobjavnim putem obvestiti sosedno postajo o odhodu vlaka. Glasom špekulativnih vestništev sta bila ubita dva potnika, dočim jih je bilo 32 ranjenih, od teh sta dva ostala v bolnišnici. Razum teh sta bila poškodovana oba strojevodja in en kurjač.

Admiral Montecuccoli.

DUNAJ 18. Poveljnik vojne mornarice, admiral grof Montecuccoli, se je povrnil z vojaških vaj v Dalmaciji.

Policijski svetnik se ustreliš.

BUDIMPEŠTA 18. (Ogrski kor. biro). Policijski svetnik Bela Berczy se je danes popoldne v svoji uradni pisarni ustreliš z revolverjem.

Minister grof Andrassy.

KOŠICE 18. (Ogrski biro). Minister notranjih stvari grof Julij Andrassy je danes popoldne dospel semkaj, da poroča svojim volilcem. Minister, ki ga je spremljalo več poslancev, je bil vsprejet z navdušenimi ovacijami. Popoldne je minister vsprejel tudi več deputacij.

Socialistični shodi.

DUNAJ 18. Sinoči je imela socialistična stranka šest shodov, na katerih so govorniki razpravljali o sedanjih fazi volilne reforme. Shodi so se izvršili v popolnem redu.

Kongres poljskih novinarjev razpuščen.

BEROLIN 18. "Berliner Tageblatt" poroča iz Poznanja: Kongres poljskih novinarjev, ki je bil sklican v Poznanj, je policija razpustila.

Nemška cesarska dvojica.

VRATISLAVA 18. Cesar in cesarica sta danes ob 7 1/2 uri zjutraj odpotovala v Berolin.

Nove mitraljeze.

PARIZ 18. Kakor poroča "France militaire", izdelujejo sedaj v državni tovarni za orožje v St. Etienne pehotne mitraljeze po nemškem vzorcu. Vsaka treh cevi pušek prirejenih za Sebelove patrone se razgreje še le po 2100 streljih, tako da je možno nepretrgoma izpaliti 63.000 strelcev. Do konca leta bo zamogla tovarna izgotoviti 6000 komadov teh mitraljev.

Ustaja na Kubi.

LONDON 18. Iz Havane poročajo: Predsednik Palma je podpisal dekret, da se ustavi vse vojaške operacije proti ustašem. Vlade čete bodo odslej stale le v defenzivi. Sodi se, da je bil dekret izdan na direktni poziv predsednika Združenih držav, Roosevelta, ki je žugal z vojaškim posredovanjem za slučaj, ako se ta poziv odkloni.

BEROLIN 18. Glasom vesti iz Washingtona, so pretrgane vse brzobjavne žice med Cienfuegosom in Bernado ter med Havano in Cienfuegosom, tako, da je to mesto brez brzobjavnih zvez.

Francoski proračunski odsek.

PARIZ 18. Proračunski odsek je pričel zopet svoje delovanje. Deschanel je poročal o proračunu ministerstva za vnanje stvari.

Požari.

CANNES 18. V gozdu blizu Calaisa je nastal velik požar, ki se je razširil na sedem gozdov in upepelil 20.000 hektarjev gozda. Zgoreli sta tudi dve ženski.

MURAT 18. Požar je uničil del vasi Fraisse-Bas. Tri osebe so našle smrt v plamenu.

Taifun.

LONDON 18. Kakor poroča "Reuterjev biro" iz Manile, je danes predpoludne razsajal v Honkongu taifun. Sliši se, da je utonilo več ladij, med temi tudi neki nemški parnik, več ladij je bilo pa poškodovanih.

Odposlanstvo nemških tovarnarjev pri Rooseveltu.

OSTERBAY 18. Predsednik Roosevelt je vsprejel odposlanstvo nemških tovarnarjev, ki so se pritožili radi carinskega postopanja v Združenih državah. Roosevelt je izjavil, naj odposlanstvo izroči svoje pritožbe uradnikom zakladnega urada in državnega oddelka, ki mu bodo o tem poročali. Odposlanstvo se je takoj podalo v Washington.

Nizozemska zbornica.

HAAG 18. Danes je bila otvorjena državna zbornica s prestolnim govorom. V istem se naglašalo, da je stanje dežele in kolonij prav povoljno in tudi odnosi do vnanjih držav so najprijaznejši.

Volitve za norveški storting.

KRISTIJANJA 18. Na volitvah za storting, za katere je potrebna še ena ožja volitev, je bilo doslej izvoljenih: 67 členov leve, od teh 37 vladi prijaznih, 44 vladne stranke in 11 socialistov. Vladna stranka bo torej imela v novem stortingu 81 členov.

Iz Španske.

MADRID 18. Policija je v Villa Franca odkrila zalogo orožja. Eskadron konjenišva je brezvpešno zasledoval oboroženo bando obstoječo iz 15 mož.

MADRID 18. Mestna straža je aretovala anarhista Henry-ja Pujol Amorosa iz Barcelone, intimnega prijatelja provzročitelja atentata na špansko kraljevo dvojico.

Rusija.

PETROGRAD 18. Pogreb generala Tre-pova se bo vršil 19. t. m., ko se povrne car s svojega potovanja.

PETROGRAD 18. Iz krogov, ki so v stiki s kadetno stranko, se sliši, da je švedska vlada iz mednarodnih razlogov odbila prošnjo nekega zastopnika te stranke, naj bi se jej dovolilo, da sme obdržavati svoj kongres v Stokholmu.

PETROGRAD 18. "Petrogr. brz. agent." poroča: Carska dvojica je s prestolonaslednikom za nekoliko dni odpotovala na jahti "Standard" v finski zaliv. Car se hoče le nekoliko odpočiti, kakor je to storil tudi druga leta in kar je imel navado tudi car Aleksander III. Med tem izletom se navadno vrše tudi lovi. Vse kombinacije politične narave, ki so jih nekateri inozemski listi stavili v zvezo s tem potovanjem, so popolnoma brez podlage.

PETROGRAD 18. Govori se, da izide v kratkem ukaz, ki podeli absolutno toleranco vsem veroizpovedim.

VARŠAVA 18. Banda 40 mož je včeraj skušala napasti poboljševalnico v predmestju Mokotov, v kateri se nahaja okoli 70 političnih jetnikov. Patrulja je pa ta načrt preprečila ter odpodila bando s streli. Pet mož je bilo ranjenih in aretovanih.

Potres.

ŠEMAHA (Zakavkaz) 18. (Petrogr. brz. agent.) Danes popoldne je bilo čuti tukaj valovit potres, ki je trajal deset sekund. S potresom, ki je imel smer od severo-zapada proti jugo-vzhodu, sta bila v zvezi dva potresna sunka.

Trgovina.

Borzna poročila dne 18. septembra.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.07—19.10—, angleške lize K — do —, London kratak termin K 240.—240.25 Francija K 95.32—95.55, Italija K 95.27—95.50—italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.45—117.65, nemški bankovci K —, avstrijska enotna renta K 98.65—99.95, ogrska krona renta K 91.70—95.—, italijanska renta K —, kreditne akcije K 667.50—669.50, državne železnice K 672.—674.—, Lombardi K 168.—170.—, Lloydove akcije K 755.—765.—, Srečke Tisa K 331.75—335.75, Kredit K 498.—do 483.—, Bodenredit 1890 K 302.—310.—, Bodenredit 1889 K 302.—310.—, Turške K 160.—do 162.—, Srbske — do —.

Dunajska borza ob 2. pop.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.—	100.05
" " srebru	100.—	100.05
Avstrijska renta v zlatu	116.65	116.70
" " v kronah 4 1/2 %	99.10	99.20
Avstr. investicijska renta 3 1/2 %	88.95	88.50
Ogrska renta v zlatu 4 1/2 %	112.65	112.55
" " v kronah 4 1/2 %	94.65	94.75
" " 3 1/2 %	84.20	84.35
Akcije uscijona na banke	1767.—	1766.—
Kreditne akcije	668.50	668.25
London, 10 Letr.	239.95	239.95
100 državnih mark	117.45	117.45
20 mark	23.46	23.43
20 frankov	19.10	19.10
100 ital. lir	95.27	95.35
Cesarski cekini	11.31	11.31

Parizka in londonska borza.

Pariz: (Sklep.) — Francoska renta 96.55, italijanska renta 102.87, španski exterior 95.95, akcije otomanske banke 670 —. Menjice na London 251.90.

Pariz: (Sklep.) Avstrijske državne železnice —, Lombardi 176.—, unificirana turška renta 97.30 avstrijska zlata renta 100.10, ogrska 4 1/2 % zlata renta 95.25, Länderbank 474 —, turške srečke 144.50, parizka banka 15.62, italijanske meridionalne akcije 8.03, akcije Rio Tinto 17.88. Nepravilna.

London: (Sklep.) Konsolidiran dolg 86 1/16, srebro 31 1/16, Lombardi 6 1/2, španska renta 96 —, italijanska renta 101 1/2, tržni diskont 4 1/4, menjice na Dunaju 24.31. Nepravilna.

Tržna poročila 18. septembra.

Budimpešta. Pšenica za okt. K 14.11 do K 14.16, rž za okt. K 12.18 do 12.20, oves za okt. od K 13.16 do 13.18, koruza za sept. 11.90 do 11.92.

Pšenica: ponudbe in povpraševanje dobro. — Prodaja: 56.000 met. stot., za 10 stotik nižje; druga žita nespremenjeno. Vreme: dež.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za september 37.—, za december 37 1/4, za

marec 37 1/4, za maj 37 3/4. Mirno. — Kava Rio navadna loco 37—40 navadna realna 41—42 navadna dobra 43—44.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tekoči mesec 45 1/4, za december 45 1/4.

New-York. Kava Rio za bodoče dobave: Stalno, za 10 do 15 stot. nižje. — Prodaja: 5000 vreč.

London. Sladkor iz repe surov, 4 9/4, Sh. Mirno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 16.15, za okt. 16.50, za nov.-februar 16.75, za januar-april 16.75 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 22.45, za okt. 22.60, za november-februar 22.90, za januar-april 23.15 (trdno). — Moka za tekoči mesec 29.85 za okt. 29.85, za november-februar 29.90, za jan.-april 29.85 (trdno). — Repično olje za tekoči mesec 67 1/4, za okt. 67 1/4, za november-december 66 1/4, za jan.-april 67.— (mirno). — Spirit za tekoči mesec 43.— za okt. 41.—, za januar-april 41.—, za maj-avgust 42 1/4, (mirno). — Sladkor surov 88° uslo nov 24.—24 1/4 (mirno), bel za tekoči mesec 27 3/4, za okt. 28.—, za okt.-januar 28 1/4, za januar-april 29 1/4. (mirno), rafiniran 60.—60.50. — Vreme: jasno.

Josip Oppenheim

švicarski kronometer in urar

priporoča svojo bogato opremljeno zalogo

pravih švicarskih ur

najfineje kakovosti iz najznamenitejših tovarn

VELIKA IZBERA

modernih hišnih ur po zelo nizkih cenah.

Specijalist v popravilanju prav malih ur za gospe in starih hišnih ur.

ulica della Barriera vecchia 35 (nova palača)

Govori se tudi slovensko.

MACHINE & Co.

Koncesijonirana pisarna za

trgovske informacije

in iztirjevanja

ulica Vincenzo Bellini št. 13.

Trgovina z manufakturnim blagom

Rossit & Kaucich

Nasledniki Luigi Riecl-ja

Trst - ulica Malcanton št. 10 - Trst

Za zimsko letno dobo

vdobi se po najnižjih cenah:

Blago gladko za gospe	od nvč. 60 naprej
" ribelin	90 "
Fustanji "zametasti" novi vzorci	20 "
" s kriznim tkanjem n.	28 "
" navadni novi vzorci	20 "
" mešani	22 "

VELIKANSKA ZALOGA

maj, nogovice, volnenih rut, hanelnih šalov, volnenih in svilenih prevez.

Trgovina z manufakturnim blagom

Rossit & Kaucich

Nasledniki Luigi Riecl-ja

Trst - ulica Malcanton št. 10 - Trst

Alojzij Gregorič

Tovarna za krtače in čopiče

z zalogo

gaginega perja, iztepačev.

Cene zmerne.

TRST — ulica Stadion 3 — TRST

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PRIZNA ROSARIO (šolsko poslopje).

Čeno, da se ni bati nobene konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Montevan cenik brezplačno in franco

Posojila

od 500 do 50.000 kron zamore dobiti vsaka oseba pod ugodnimi pogoji, toliko kar se tiče glede povrnitve glavnice, nizke obresti, kolikor glede jamstva, ne da bi bilo treba kaj naprej plačati. Daje se posojila na hipoteke na poslopja in zemljišča v mestu in okolici, zajamčena je največja tajnost. — Za nadaljna pojasnila se je obrniti na

GIOVANNI SPANGHERO

zapriseženi cenilec

o d 11. predpol. do 1. ure pop. trg S. Giacomo 2, I. n. (Corso)

in od 5. do 8. ure popol. v pisarni ulica Carlo Ghega št. 3.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; masnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Kdor izven Trsta pisмено naroči tak „MALI OGLAS“, naj pošlje danar v naprej, ker drugače ne bo njegov oglaš objavljen če ni oseba poznana Upravi lista.

Tarifa je natančna na čelu „MALI OGLASOV“ in vsako takšno preučiti, koliko mu je plašati s tem, da prešlejo besede Oglase treba nasloviti na „INERATNI ODDELEK“ „Edinosti“.

Na vprašanja potem pisem bo dal „INERATNI ODDELEK“ informacije edine le, če bo pisemu priložena znanost za odgovor.

Mali dvorec v škorkliji je na prodaj. Dvorcec ima v pritličju: 1 sobo, kuhinjo, rušnico; v I. nadstropju: 2 sobi in kuhinjo; v II. nadstropju: 2 sobi in kuhinjo, vse urejeno na novo, elegantno. Okoli dvorca je zemljišče (vrt z vodnjakom). Radi preselitve se dvorec prodaja za nizko ceno. 550

Hišica (soba in kuhinja) je na prodaj na Opčinah na cesti kraj Trst. Kdor hoče lahko kupi tudi zemljišče kraj hiše. Cena 2000 K. Naslov pove „Ineradni oddelek Edinosti“. 1000

Gospodska hiša v tržaški okolici nova z lepim razgledom, ob glavni cesti, z vodo, zelo pripravna za gostilno ali drugo obrt se prodaja po ugodni ceni ali pa se zamenja s kako hišo v mestu ali z malim posestvom v bližini mesta. Pojasnila pri „Ineratnem oddelku Edinosti“. 1100

Sodi od 100, 700 do 5000 hektolitrov se na prodaj v ulici Fontanone št. 15.

Proda se hiša v Barkovljah ob obrežju 2 minuti od tramvajske stacije. Cena K 11.000. Poizvedbe — Humnik, ulica Valdirivo 34, I. nadstropje. 1037

Iščem 18 do 20 letnega mladeniča za slovenskega, nemškega in italijanskega jezika. Fran Kocijančič, ulica Campanile 12. 1056

Na prodaj so dve hiši z velikim vrtom, blevom, mnogo sadja, v večjem trgu — na ugodni poziciji — pripraven za vsako obrt, ali pa za penzioniste — leži ob cesti. Cena K 20.000 — polovica lahko ostane vknjižena. Sedanje približice pri ne celji oddaji K 1200. Ponudbe na „Ineradni oddelek Edinosti“ pod „Dve hiši“. 955

Mala družina obstoječa iz treh oseb, išče malo stanovanje z vrtom, vodo, ako mogoče plin v ulicah Fabio Severo, Romagna, Commerciale, ali v škorkliji blizu mesta. Podpisala bi se pogodba za več let in vzel bi se tudi stanovanja v podnajem. Ponudbe, pisane ali ustne preje, „Ineradni oddelek Edinosti“ pod „Mala družina“. 888

Kdor ima na prodaj dvorec, pripraven za stanovanje treh rodbin, oziroma s 3 stanovanji, ne velikimi, z vrtom, vodo, po možnosti plinom, naj pisмено obvesti o podrobnostih pod „DVOREC 77“, oziroma naj pride osebno v „Ineradni oddelek Edinosti“. — Prednost imajo dvorci v Kolonji, sv. Ivanu, v bližini ulice Giulia, Boschetto, Rossetti. 999

Prva slovenska zaloga in tovarna pohištva **ANDREJ JUG** — Trst, ulica sv. Lucije št. 18 (za delavnice sodišča). Cene brez konkurence. — Svoji k svojim!

Gostilna „Stadt Laibach“ (ulica Giulia št. 15) Toči vino istrsko, vipavsko, furlansko in brisno. Ivrstna kuhinja. Priporoča se slav. občinstvu J. Kante. 295

Preša ki neprestano dela in vsako uro 10 kvintalov grozdja iztisne, sama robka in masti — da v najem ali prodaja živici dr. Trgovin. ska ulica 2. 1051

Sprejemem tujko za več časa krojaškega pomočnika v delo. Plača primerna in stalna. Fran Benčić, krojaški mojster, Kozina.

Sveže čajno maslo iz štajerske mlekarne „Slovenske gorice“ v dobi se vsakdan sveže v trgovini Fran Veretovec, ulica Caserma 14, kakor tudi prave kranjske klobase. 1031

Kolo (bicikelj) skoraj novo z vso pripravo proda se takoj za ceno 130 kron. Kje? pove „Ineradni oddelek Edinosti“. 1032

V trgovino z pecarskim blagom išče službo trgovski vajenec z dobrimi spričevanji v Trstu ali v bližini. Nastopi lahko takoj. Več se izve pri „Ineratnam odd. Edinosti“. 986

Študent se sprejme na stanovanje in hrano v pošteno slovensko družino. Ulica Farneto št. 27, I. nadst. 1025

V najem se odda soba in kuhinja z malim vrtom na lepem razgledu Ivan Kovač, Greta 414. 1052

Radi bolezn proda se prodajalnica jestvin s skladiščem in kuhinjo. Najamščina gld. 150. Cena po pogodbi. Ulica Giuseppe Caprin št. 19. 1046

Henr. Škrdla (ulica Raffineria št. 3). Tovarna sladčic, konfetur in kanditov. Zmerne cene. Pošiljate na deželo. 361

Pohištvo svetlo ali temno, se prodaja; popolne sobe in posamezni komadi. Izbera stolic. Cene, da se ni bati tekmovanja. Ulica Torrente 34, A. Gullich. 451

Krčma „Al Trifoglio“ (ulica Belvedere št. 7) Toči se istrsko, vipavsko in dalmatinsko vino. Dober kranjski teran. Izvrstna kuhinja. Priporoča se al občinstvu Katarina Vatovec.

Ivan Nasutti TRST (ulica Nuova št. 14) Palača Salemi Trgovina s kuhinjsko opremo z emalirane in litega železa glinastih posod in steklenine.

Franc Suc (ulica Barriera vecchia št. 5) Razprodaja lončevine in kuhinjske opreme. Zmerne cene.

Veletrgovina Luigi Trevisan, Trst razpošilja kavo, riž, olje

Sivilja izdeluje obleke primerne cene priporoča se cenjenim Slovenkam. Naslov M. Svelgelj, ulica Farneto (Villa Caccia). 1034

Proda se hiša pri sv. Jakobu z 8 prostori, vrtom in vodnjakom. Obrniti se na Kristijan Verdon, ul. del Vento št. 8. 1016

Svoji k svojim!

Opozorjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stojeca pod pokroviteljstvom slob. in kralj. mesta Zagreb sprejemlje vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in strelu po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. Dolžnost vsakega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino. Vsa zavarovanja sprejema ter daje vsa pojasnila.

Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst CORSO šte. 1

Zastopniki za vsako mesto, trge in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Hranilnica in posojilnica pri sv. Ivanu
registrovana zadruga z neomejenim poroštvom

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, tudi če ni ud ter obrestuje po 4% brez kaknega odbitka, tako, da sprejme vlagatelj čiste 4 krone od vsacih 100 K vloženi na leto.

Daje posojila samo udom in sicer: na vknjižbo po 5 1/2%; na osebni kredit, to je na zadolžnice po 5 1/2%; menjice so izključene.

Urađuje pri sv. Ivanu št. 442 (v hiši gosp. TROBEC-a) vsak delavnik od 9.1/2 do 11. ure dopol. in od 5.—7. ure popol. — Ob nedeljah od 11.—12. dopol. — Ob praznikih je urad zaprt.

NB. Ker je posojilnica in hranilnica ustanovljena po sistemu Reifeisnovem ima za sedaj določen delokrog samo za III. volini okraj in vas Lonjer.

Načelstvo.

FRANCESCO S. DONATI

elektrotehnik

TRST, ulica dell' Acquadotto št. 25

Autorizovana elektrotehnična delavnica s priđejano

mekanično delavnico

Sprejema popravila električne razsvetljave, zvoncev, telefonov, strelododov, kakor tudi mehanična dela, ki so v zvezi z elektrotehniko, kakor popravila dinamičnih motorjev in presnove svetiljk kakorignost bosi sistema.

Cene jako zmerno in izvršitev popolna.

Velika zaloga koles (bicikljev)**Germania in Nazionale**

koles na bencin (motociklet) ROSSLER & JAUERNIG

pri kolesih in motocikletih potrebnih pritlikin

mekanična delavnica — kolesarska šola

GIUSEPPE EGGER

TRST — Piazza della Caserma šte. 3

Andrej Rudeš, mizar

in izdelovalec pohištva

(ulica Irene della crece 4, in ulica Scussa 8)

Ima vedno v zalogi zakonske in obedovalne sobe najčnejše in trdno delane v lastni delavnici.

Posedna izbira kuhinjske opreme.

Specijaliteta: OMARE-LEDENICE.

Sprejemlje kakoršno-koli naročilo za tu in za zunaj, kakor tudi poprave.

Apnenice v Podgorju v Istri

prodajajo

apno najbolje vrste.

Obrniti se je na omenjene apnenice. — To apno prodaja tudi

CARLO PETEAN Trst, ul. delle Acque 10

TELEFON šte. 20.

DOMENICO RAVALICO ulica Nicolò Macchiavelli

št. 32. Telefon 1729

NOVA ZALOGA VINA

Istrska vina, furlansko belo in črno vino, žpolo in kranjski teran.

Vino v steklenicah od enega litra 72 stot., v steklenicah od pol litra 36 stot. skupno z steklenico. — Kranjski teran v steklenicah K 1.04, od pol litra 52 stot. skupno z steklenico. Fina vina v buteljkah različnih vrst.

Za krčmarje in gostilničarje posebne cene.

„Avstrijsko parobrodno društvo“ - Trst.

(Avstro-amerikanska proga.) - Fratelli COSULICH.

Nova redna, hitra in direktna služba za blago in potnike

mej Trstom in Novim Jorkom.

Hitri in elegantni novi brzoparobrod

GERTY

odpluje dne 22. septembra t. l. v Novi York.

Cene jako nizke.

L'orežba in hrana (vsak dan svež kruh in meso) dobro vino, zdravniške službe. Parniki so električno razsvetljeni in ventilirani. Potniki III. razreda imajo popolno svobodo na krovu.

Za pojasnila se je obrniti na društvo v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2

OGLAS.

V bogatej zalogi pohištva

Em. Ehrenfreund

(prej Josi)

ulica Nuova 24 (pritličje)

daja nove in rabljene pohištvo po konkurenčnih cenah v najem.

Kdor išče službo ali kakoršno-koli zaposlenje; kdor išče uradnike ali službene osebe; kdor ima za oddati sobe, stanovanja, dvorce; kdor ima za prodati hiše, polja, dvorce; kdor želi posojila, vknjižbe itd., prodati ali kupiti premičnine ali sploh rabljene predmete itd. itd. naj se posluži **MALI OGLASOV** „Edinosti“, ki so najcenejši, največ čitani in najbolj pripravljeni v dosegu namena.

Carlo Vitez

Trst, Trg S. Carlo 2 — Uhod ul. del Arsenale

AUTORIZOVANA

mekanična delavnica

za inštalacije plina, vodovodov in električne razsvetljave.

Velika zaloga priprav za žarne luči na plin.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije vdove Salarini

Ponte della Fabra 2 (vokal Torrente) ul. Poste Nuove 5 (Alla Città di Londra)

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke, kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožihi in raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški). Specijaliteta: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Ermano Cattelani

Trst, ulica Acquedotto šte. 10 Trst

Inštalacija za vodo in plin.

Velika zaloga držal za svetiljke, tulipanov, aparatov in vseh drugih predmetov za žarno luč.

Zaloga mrežic prve kakovosti.

Izvršuje o priliki 24. avgusta povodom premeščenju stanovanja ali trgovine prenos svetiljk.

zposojuje svetiljke po tovarniški ceni.

Naročbe se izvršujejo točno.

Barvarnica

pralnica in čistilnica na suho

(s parnim strojem)

za obleko brez razdiranja, blago, pohištvo pregrinjala itd., kakor tudi dežnike

TRST — ulica Farneto št. 11 — TRST

Albin Boegan

O priliki plesov se izvrši najhitreje.

Pregrinjala se like po 20 vrč. komad.

Podpisani sem v ulici Lazzaretto veechio šte. 19.

(na voglu ulica san Giorgio) otvoril

ZALOGO VINA

za domačo rabo, pridelek iz mojih vinogradov v Bolu (okoli Bradi) in ga prodajam v sodčkih in steklenicah. Ze sam kraj Vam zagotovlja, da je kakovost najbolja. Da zamoreu cenjenim odjemalcem jamčiti za pristno vino, sem sklenil, da ga dobivam v originalnih sodčkih naravnost iz mojih kloti v Bolu in da ga tako razpošiljam tudi na stanovanja.

Za krčmarje in gostilničarje primerne cene.

V nadi, da me počastite z Vašo naročbo beležino se naložaneje

IVAN OVITANIČ.

Prva in edina

pisarna v vojaški stvari

koncesijonirana od vis. c. k. namestništva

Borzi trg, Trst

(uhod pod prehodiščem.)

Daja nasvete in informacije o vsem, kar se tiče navačenja in vojaške službe. Izdeluje in odpošilja vsako vrsto prošanj vojaškega značaja — oproščanje od vojaških vaj in kontrolnih shodov, enoletno dobrotvoljstvo, ženitbe, dosezanje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe vsprejetja v vojaške sole itd. itd.

Pooblaščen je zastopati stranke pred

upravnimi oblastnjami.

Posređuje v najtežavnijih slučajih.

Reševanje hitro in točno.

URADNE URE:

Ob delavnikih od 9.—12. predp. in 4.—7. popol.

Ob nedeljah in praznikih od 10.—12. opoldne.

Najboljša reklama za trgovce,

obrtneke, rokodelce in zasebnike sploh

so „MALI OGLASI“ v „Edinosti“